

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL M. S. SKUNDO**

2020 m. kovo 10 d. Nr. S-37 (7-146/2019)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš pirmininkės Editos Galiauskaitės, narių Evaldo Raistensko, Rasos Stravinskaitės (pranešėja), Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo M. S. (toliau – Pareiškėjas) 2019-07-07 skundą (papildytą 2019-08-19) dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos (toliau – Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2019-06-12 sprendimo Nr. (21.222) 500-85. Pareiškėjas ir Inspekcijos atstovas Komisijos 2020-02-04 posėdyje nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėjas 2019-07-07 skunde nurodo nesutinkantis su ginčijamu Inspekcijos sprendimu. Pasibaigus mokestiniams ginčams, Pareiškėjas ėmėsi visų įmanomų būdų mokestinei nepriemokai sumokėti, paskelbė spaudoje, kad parduodamas nekilnojamas turtas, tačiau pirkėjų kol kas neatsirado. Be to, produkcijos realizacijai reikalingas ilgesnis laikas, buvę verslo partneriai iki šiol nėra atsiskaitę ir žada atsiskaityti tik dalimis. Mokestiniai ginčai tęsėsi apie 10 metų, tačiau Pareiškėjas tvirtina, jog ne dėl jo kaltės viskas taip užsitęsė, dėl ko apskaičiuoti delspinigiai daug didesni už skirtas baudas. Šiuo metu Pareiškėjui yra 64 m., nuo birželio 8 d. jis yra pensininkas. Per tą laikotarpį pablogėjo sveikata, Pareiškėjas niekur nedirba, gauna socialinę pašalpą iš Darbo biržos. Todėl remdamasis Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 100 straipsnio 1 dalimi ir 141 straipsnio 1 dalimi prašo atleisti nuo apskaičiuotų delspinigių ir skirtų baudų.

Pasisakydamas dėl MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtinto atleidimo nuo baudų (delspinigių) pagrindo (jei mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti), Pareiškėjas skunde nurodo, jog, prieš pradėdamas verslą, jis paskambino į Inspekciją, kur jam paaiškino, kad mokesčius turės mokėti nuo skirtumo. Patikrinimo metu Inspekcijos darbuotojai Pareiškėjas ne kartą sakęs turintis garso įrašą, tačiau ji Pareiškėjui paaiškinusi, kad šis tiesą galės įrodyti teisme. Pareiškėjas teigia, jog rankose palaikęs svetimus pinigų, kol nuvažiavo iki banko, jis tapo didžiausiu verslininku vertinant pagal apskaičiuotas sumas. Prieš du metus iki Inspekcijos patikrinimo, iš automobilio buvo pavogti Pareiškėjo dokumentai, galimai tai buvo skundiko darbas bijant konkurencijos, tačiau teismas nepripažino šio fakto. Pareiškėjas patikrinimo metu ne kartą yra minėjęs, kad jo verslo partneris Sergejus iš Baltarusijos grasino su juo susidoroti fiziškai, jei pavišins jo asmens duomenis, tačiau tai niekam nebuvo įdomu.

Pareiškėjas tvirtina, jog jo kaltė yra ta, jog neišsireikalavo, kad Inspekcijos darbuotoja perskaitytų skundiko pareiškime nurodytas nuorodas, peržiūrėtų foto. Būtent dėl to buvo pripažintas Pareiškėjo kaip tarpininko vaidmuo.

Nurodo, jog jo atveju yra visos MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtintos aplinkybės. Pareiškėjui skiriama pašalpa, jam reikalinga rehabilitacija, šiandien jis yra pensininkas. Pareiškėjas teigia pristatęs Inspekcijai pažymą iš ligoninės, jog yra siunčiamas nustatyti nedarbingumą ir pristatysiantis iš Sodros dokumentus, patvirtinančius, jog yra pensininkas.

Paaiškina, jog Inspekcijos sprendime minimas namas Šakiuose yra statytas po karo, tai tėvo turtas, butas pirktas tėvo vardu apie 1999 m., namas (duomenys neskelbtini) pirktas tėvo vardu apie 1976 m., kitas namas tuo pačiu adresu paties Pareiškėjo vardu pastatytas ir priduktas apie 1988 m. Pareiškėjas teigia nesuprantantis, ką šis turtas turi bendro su jo vykdyta veikla. Patikrinimas buvo atliekamas už 2007–2010 m. Yra pateikti dokumentai, kad jokio turto Pareiškėjas ir jo sutuoktinė po 2007 m. neįsigijo. Pareiškėjas teigia, jog vienintelis jo nuo 2007 m. įgytas turtas yra automobilis AUDI A6 AVANT, kurio vertė 500 Eur.

Pareiškėjas teigia nevengiantis mokėti mokesčius, Inspekcija nėra skyrusi jam baudų. Remdamasis išdėstytais argumentais, prašo atleisti nuo skirtų baudų, apskaičiuotų delspinigių ir visų ateityje skaičiuojamų delspinigių, šias apskaičiuotas sumas sumažinti maksimaliai.

2019-08-19 skundo papildyme Pareiškėjas prašo paaiškinti, kodėl jam nebuvo pritaikytos nuo 2019-01-01 įsigaliojusio 2018-06-28 MAĮ Nr. IX-2112 2, 38, 68, 87, 100, 132, 139, 140 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 40¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-1329 11 straipsnio 3 dalies nuostatos.

Inspekcija 2019-06-12 sprendimu Nr. (21.222) 500-85 neatleido Pareiškėjo nuo 534,72 Eur padidintų palūkanų bei toliau skaičiuojamų palūkanų pagal 2018-07-10 mokestinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08)-327-6447 mokėjimo už visą minėtos mokestinės paskolos laikotarpį.

Inspekcija, išnagrinėjusi Pareiškėjo 2019-05-21 prašymą atleisti nuo palūkanų ir atidėti mokestinės nepriemokos mokėjimą, nustatė, kad, Inspekcijos duomenimis, Pareiškėjas 2019-06-10 (prašymo nagrinėjimo dieną) valstybės biudžetui skolingas 9 077,44 Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM) delspinigių, 474,15 Eur privalomojo sveikatos draudimo įmokų (toliau – PSDĮ) delspinigių, 3 079,36 Eur pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) delspinigių, 61 Eur žemės mokesčio, 3,66 Eur žemės mokesčio delspinigių, 1 858 Eur GPM baudos, 700 Eur PSDĮ baudos, 599 Eur PVM baudos ir pagal vykdomuosius dokumentus – 22,77 Eur bei pagal Mokestinės paskolos sutartį 534,72 Eur padidintų palūkanų.

Inspekcija nurodo 2019-05-17 gavusi Pareiškėjo prašymą atleisti nuo palūkanų mokėjimo ir atidėti vieneriems metams apskaičiuotų mokesčių mokėjimą. Dėl prašymo atidėti nepriemokos mokėjimą pagal kompetenciją Pareiškėjui atsakė Nepriemokų administravimo departamentas 2019-04-10 raštu Nr. (23.1-08) RNA-9010.

Taip pat nurodo, jog atleidimo nuo palūkanų tvarką reglamentuoja MAĮ 88 straipsnio 6 dalis, 100 straipsnis ir Inspekcijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 patvirtintos Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklės (toliau – Taisyklės). Pagal MAĮ 88 straipsnio 6 dalies nuostatas mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) palūkanų, padidintų palūkanų, palūkanų delspinigių ar jų dalies. Šiam atleidimui *mutatis mutandis* taikomos MAĮ 100 straipsnio nuostatos, reglamentuojančios atleidimo nuo delspinigių tvarką.

Inspekcija sprendime cituoja MAĮ 100 straipsnio 1 dalies (2018-06-28 įstatymo redakcija Nr. XIII-1329, įsigaliojusi nuo 2019-01-01) nuostatas ir tvirtina, jog prašymas atleisti nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) padidintų palūkanų gali būti tenkinamas tik tuo atveju, jei yra nors viena aplinkybė, numatyta ir įtvirtinta aukščiau nurodytose teisės aktų normose. MAĮ nėra įtvirtinta galimybė atleisti mokesčių mokėtoją nuo delspinigių ar palūkanų mokėjimo kitu, negu šiame įstatyme nustatytu pagrindu.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 1998-11-17 įsakymu Nr. 268 (2004-05-13 įsakymo Nr. 1K-182 redakcija) patvirtintų Mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimo arba išdėstymo taisyklių 33–34 punktais, už suteiktą mokestinę paskolą mokamos palūkanos. Palūkanos skaičiuojamos už visą naudojimosi mokestine paskola laikotarpį ir mokamos kiekvieną mėnesį pagal vietos mokesčių administratoriaus patvirtintą grafiką, pradedant tuo mėnesiu, kurį mokestinės paskolos sutartis sudaryta. MAĮ 88 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojui laiku nesumokėjus įmokų pagal mokestinės paskolos sutartimi patvirtintą mokėjimo grafiką, skaičiuojamos padidintos palūkanos, o nesumokėjus palūkanų pagal mokestinės paskolos sutartį – palūkanų delspinigiai. Padidintos palūkanos ir palūkanų delspinigiai

skaičiuojami iki tos dienos, kol atitinkamos sumos yra sumokamos (įskaitomos). Padidintų palūkanų ir palūkanų delspinigių dydis yra lygus delspinigių už laiku nesumokėtą mokesčių dydžiui.

Prašymo nagrinėjimo metu nustatyta, kad Inspekcija su Pareiškėju sudarė mokestinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08) 327-6447, pagal kurią Pareiškėjo 25 952,50 Eur mokestinės nepriemokos sumokėjimo terminas atidedamas / išdėstomas nuo 2018-04-13 iki 2019-03-25, pirmos įmokos sumokėjimą atidedant iki 2018-07-25. Pareiškėjo mokestinė nepriemoka susidarė Pareiškėjui teisės aktų nustatytu terminu nesumokėjęs 25 952,50 Eur, iš jų 18 586,36 Eur GPM, 5 993,11 Eur PVM ir 1 373,03 Eur PSDĮ, apskaičiuotų pagal Vilniaus apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Vilniaus AVMI) 2014-10-24 patikrinimo aktą Nr.(4.65)-FR0680-694.

Inspekcija pažymi, kad MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 2 punktą taikomas specialiais atvejais, kai Lietuvos Respublikos Seimas specialiajame mokesčių įstatyme nustato atleidimo nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies specialią tvarką ir sąlygas, pavyzdžiui, tokia tvarka ir sąlygos nustatytos 2018-06-28 MAĮ Nr. IX-2112 2, 38, 68, 87, 100, 132, 139, 140 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 40¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-1329 11 straipsnyje „Atleidimas nuo delspinigių už nesumokėtus mokesčius“. Pagal šio įstatymo 11 straipsnio 3 dalies nuostatas, įsigaliojusias nuo 2019-01-01, mokesčių mokėtojai, deklaruoję, tačiau nesumokėję MAĮ 13 straipsnyje nurodytų mokesčių ir turintys nuo šių mokesčių už mokestinį laikotarpį, pasibaigusį ne vėliau kaip 2018-12-31, apskaičiuotą delspinigių nepriemoką, atleidžiami nuo visos arba likusios dalies apskaičiuotų, tačiau nesumokėtų arba neišieškotų delspinigių sumos. Akcentuoja, kad šios nuostatos yra aktualios tik tais atvejais, kai mokesčių mokėtojai savanoriškai yra deklaravę mokėtinus mokesčius.

Nagrinėjamu atveju Pareiškėjo mokestinė prievolė kilo iš mokesčių administratoriaus iniciatyva suformuotos prievolės – Vilniaus AVMI 2015-01-02 priėmus sprendimą dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr.(4.65)-FR0682, todėl sprendžiant Pareiškėjo atleidimo nuo padidintų palūkanų klausimą MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 2 punkto nuostatos netaikytinos.

Pagal MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punktą bei MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punktą mokesčių mokėtojas atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) palūkanų, jei įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo. Inspekcija pažymi, kad pagal MAĮ nuostatas už mokėtino į biudžetą mokesčio sumažinimą ar pavėluotą sumokėjimą skiriamos sankcijos laikomos griežta (objektyvia) atsakomybe, kuriai esant mokesčių mokėtojo kaltė visuomet preziumuojama, t. y. laikoma, kad dėl mokesčio įstatymo pažeidimo kaltas mokesčių mokėtojas, jeigu jis neįrodo priešingai. Mokesčių mokėtojui, neįvykdžiusiam MAĮ 40 straipsnio nustatytos prievolės laiku sumokėti mokesčių, atsiranda nauja prievolė – sumokėti atitinkamą delspinigių (palūkanų, padidintų palūkanų) sumą už pradelstą laikotarpį. Dėl kokių priežasčių prievolė sumokėti mokesčių nebuvo įvykdyta, skaičiuojant delspinigius (palūkanas, padidintas palūkanas), nėra svarbu, nes delspinigių (palūkanų, padidintų palūkanų) skaičiavimas siejamas tik su mokesčių mokėtojo neteisėtu elgesiu mokant mokesčius. Pareiškėjas turi nurodyti bei įrodymais pagrįsti tokias aplinkybes, kurias galima pripažinti objektyviomis kliūtimis sumokėti mokesčius. Pareiškėjas pateiktame prašyme nepateikė argumentų, kuriais remiantis galima būtų teigti, jog jis nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo, t. y. laiku neįvykdytų mokestinių prievolių, todėl Inspekcija sprendime konstatuoja neturinti juridinio pagrindo pripažinti, jog 534,72 Eur padidintų palūkanų suma Pareiškėjui apskaičiuota nepagrįstai ar, kad Pareiškėjas yra atleistas nuo minėtų padidintų palūkanų mokėjimo, nesant kaltės dėl padaryto pažeidimo. Todėl Pareiškėjas, pasak Inspekcijos, neatleistas nuo aukščiau nurodytų padidintų palūkanų mokėjimo MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatų pagrindu.

Įvertinusi kitus atleidimo nuo padidintų palūkanų pagrindus, įtvirtintus MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 4 punktuose, Inspekcija konstatuoja, kad nėra pagrindo atleisti Pareiškėją nuo apskaičiuotų padidintų palūkanų, nes prašymo nagrinėjimo metu nenustatyta, kad Pareiškėjo pažeidimas buvo sąlygotas *force majeure* ar *cas fortuit* aplinkybių ar, kad Pareiškėjo atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, tačiau nepadaroma žala biudžetui ar, kad

pažeidimas buvo sąlygotas klaidingos mokesčių administratoriaus konsultacijos. Atsižvelgiant į įstatymų ir aukščiau minėtų teisės aktų nuostatas ir vadovaujantis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) formuojama praktika, Inspekcija daro išvadą, jog Pareiškėjas neatitinka nei vienos iš sąlygų, įtvirtintų MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose, todėl negali būti atleistas nuo padidintų palūkanų mokėjimo šiais pagrindais.

Pagal MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatas atleidžiama nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių ar jų dalies, jeigu delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio Įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Minimame punkte nurodyta, kad sunki fizinio asmens ekonominė (socialinė) padėtis yra tada, kai fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, neįgalusis, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauną socialinę pašalpą) arba tokia parama teikiama. Vadovaujantis Taisyklių 14 punktu, kartu su prašymu mokesčių mokėtojas turi pateikti šį prašymą pagrindžiančius dokumentus (pavyzdžiui, dokumentus, kuriuose pateikti duomenys apie asmens ir jo šeimos gaunamas pajamas bei turimą turtą, sunkią fizinio asmens ekonominę (socialinę) padėtį liudijančias aplinkybes patvirtinantys kompetentingų institucijų išduoti dokumentai ir kt.).

Kartu su šiuo prašymu pateiktoje Fizinių asmenų anketoje Pareiškėjas nurodo, kad jis yra pensininkas, gyvena nuosavame name. Pareiškėjo sutuoktinė gyvenanti nuomojame bute Vokietijoje. Fizinių asmenų anketoje Pareiškėjas nenurodo tiek jo, tiek sutuoktinės nuosavybės teise priklausančio registruotino, ilgalaikio ir finansinio turto, gautų ar suteiktų paskolų, per praėjusius dvejus ir einamuosius metus, dovanoto, paskolinto ar kitaip perleisto turto, tik nurodoma gautos 45 000 Eur pajamos už 2018 m. parduotą butą, iš jų 5 500 Eur buvo gražinta skola kreditoriui, o kitos lėšos padovanotos vaikams.

Iš trečiųjų asmenų Inspekcijai pateiktų duomenų matyti, kad Pareiškėjas 2018 m. nėra gavęs su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, tačiau Pareiškėjas yra gavęs kitų pajamų – 2018 m. nekilnojamojo turto pardavimo pajamų, tačiau gautomis lėšomis Pareiškėjas nedengė nė dalies susidariusios mokestinės nepriemokos.

VĮ Registrų centro 2019-06-06 duomenimis, Pareiškėjo asmeninės nuosavybės vardu yra įregistruotas nekilnojamas turtas: 1) statiniai (uždėtas areštas) ir 0,0629 ha bendro ploto žemės sklypas, vidutinė rinkos vertė – 3 331 Eur, esantys (duomenys neskelbtini); 2) 293,81 kv. m. bendro ploto gyvenamasis namas vidutinė rinkos vertė – 23 343 Eur; 325,98 kv. m. bendro ploto gyvenamasis namas, vidutinė rinkos vertė – 36 000 Eur, esantys (duomenys neskelbtini), 3) 1.8261 ha bendro ploto žemės sklypas, vidutinė rinkos vertė – 6 068 Eur, esantis (duomenys neskelbtini). VĮ „Regitra“ 2019-06-06 duomenimis Pareiškėjo valdytojo–savininko vardu įregistruota AUDI A6 AVANT transporto priemonė 2002 m. gamybos.

Pareiškėjas yra pensinio amžiaus (gim. 1954 m.) ir nedirba, tačiau Pareiškėjas disponuoja nekilnojamoju turtu, kuris yra realus šaltinis Pareiškėjo mokestinėms nepriemokoms padengti. Inspekcija 2018-05-22 sprendimu Nr. (21.199) 500-127 neatleido Pareiškėjo nuo priskaičiuotų delspinigių dėl sunkios ekonominės padėties, kuri šio prašymo nagrinėjimo metu nepasikeitė. Atsižvelgiant į tai, sprendime daroma išvada, kad Pareiškėjo ekonominė ir socialinė padėtis neatitinka MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punkte išvardintų aplinkybių, todėl jam netaikytinos MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatos ir jis neatleistinas nuo 534,72 Eur padidintų palūkanų ir toliau skaičiuojamų palūkanų pagal 2018-07-10 mokestinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08)-327-6447 mokėjimo.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo skundas atmestinas, Inspekcijos sprendimas tvirtintinas. Nors Pareiškėjas skunde yra išdėstęs prašymą atleisti nuo baudų ir delspinigių mokėjimo (sumažinti jų dydį), tačiau iš ginčo medžiagos matyti, kad Inspekcija skundžiamu 2019-06-12 sprendimu Nr. (21.222) 500-85 nusprendė neatleisti Pareiškėjo nuo 534,72 Eur padidintų palūkanų bei toliau skaičiuojamų palūkanų mokėjimo pagal 2018-07-10 mokestinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08)327-6447,

išnagrinėjusi Pareiškėjo 2019-05-21 prašymą atleisti nuo palūkanų mokėjimo. Inspekcija nespėdė Pareiškėjo atleidimo nuo nesumokėtų delspinigių ir (ar) baudų klausimo bei nėra priėmusi sprendimo dėl Pareiškėjo atleidimo nuo delspinigių ir (ar) baudų mokėjimo. Pagal Taisyklių 4 punkto nuostatas atleidimo nuo delspinigių, baudų ir / ar palūkanų atskira procedūra taikoma tuo atveju, kai pasibaigė mokestinis patikrinimas ar mokestinio ginčo nagrinėjimas. Tokiu atveju mokesčių mokėtojas atskiru prašymu kreipiasi į Taisyklių 15.3–15.4 punktuose nurodytas mokesčių administratoriaus institucijas, o mokesčių administratoriaus priimtas sprendimas toliau skundžiamas MAĮ nustatyta tvarka ir jam, vadovaujantis MAĮ 145 straipsnio 2 dalimi, yra taikoma ikiteisminė mokestinių ginčų nagrinėjimo tvarka. Taigi ikiteisminį mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija (Komisija) atleidimo nuo delspinigių ir (ar) baudų mokėjimo klausimą sprendžia tik tuo atveju, jeigu dėl to yra priimtas mokesčių administratoriaus sprendimas. Atsižvelgiant į aptartas nuostatas, taip pat į tai, jog Inspekcija priimtame skundžiamame sprendime nespėdė Pareiškėjo atleidimo nuo delspinigių ir (ar) baudų mokėjimo (jų sumažinimo) klausimo, Komisija, kaip ikiteisminė ginčus nagrinėjanti institucija, neturi pagrindo nagrinėti Pareiškėjo prašymą atleisti jį nuo delspinigių ir (ar) baudų mokėjimo, todėl šis Pareiškėjo skundo prašymas paliekamas nenagrinėtu. Kadangi Pareiškėjas skunde dėsto motyvus, susijusius su savo socialine, ekonomine padėtimi, taip pat motyvus, susijusius su kaltės nebuvimu, galimai suteikta neteisinga mokesčių administratoriaus konsultacija, skundo papildyme teigdamas, kad jo atžvilgiu turėtų būti taikomos nuo 2019-01-01 įsigaliojusio MAĮ įstatymo nuostatos, todėl Komisija pasisakys dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių, vertindama Inspekcijos sprendimo, kuriuo atsisakyta atleisti Pareiškėją nuo 534,72 Eur padidintų palūkanų bei toliau skaičiuojamų palūkanų pagal 2018-07-10 mokestinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08)-327-6447 mokėjimo už visą minėtos mokestinės paskolos laikotarpį, pagrįstumą.

Pagal MAĮ 88 straipsnio 5 dalies nuostatas už suteiktą mokestinę paskolą mokamos palūkanos, kurių dydį nustato finansų ministras. Mokesčių mokėtojui laiku nesumokėjus įmokų pagal mokestinės paskolos sutartimi patvirtintą mokėjimo grafiką, skaičiuojamos padidintos palūkanos, o nesumokėjus palūkanų pagal mokestinės paskolos sutartį – palūkanų delspinigiai. Padidintos palūkanos ir palūkanų delspinigiai skaičiuojami iki tos dienos, kol atitinkamos sumos yra sumokamos (įskaitomos). Atleidimo nuo palūkanų tvarką reglamentuoja MAĮ 88 straipsnio 6 dalis, 100 straipsnis ir Taisyklės. Pagal MAĮ 88 straipsnio 6 dalies nuostatas mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) palūkanų, padidintų palūkanų, palūkanų delspinigių ar jų dalies. Šiam atleidimui *mutatis mutandis* taikomos MAĮ 100 straipsnio nuostatos, reglamentuojančios atleidimo nuo delspinigių tvarką.

Iš Komisijai pateiktos informacijos nustatyta, kad Inspekcija su Pareiškėju sudarė mokestinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08) 327-6447, pagal kurią Pareiškėjo 25 952,50 Eur mokestinės nepriemokos sumokėjimo terminas buvo atidėtas / išdėstytas nuo 2018-04-13 iki 2019-03-25, pirmos įmokos sumokėjimą atidedant iki 2018-07-25. Pareiškėjo mokestinė nepriemoka susidarė Pareiškėjui teisės aktų nustatytu terminu nesumokėjus 25 952,50 Eur, iš jų 18 586,36 Eur GPM, 5 993,11 Eur PVM ir 1 373,03 Eur PSDĮ, apskaičiuotų pagal Vilniaus AVMI 2014-10-24 patikrinimo aktą Nr.(4.65)-FR0680-694, kuris buvo patvirtintas Vilniaus AVMI 2015-01-02 sprendimu Nr. (4.65)-FR0682. Dėl nurodytų sumokėti mokesčių, įmokų ir su jais susijusių sumų kilęs mokestinis ginčas buvo baigtas neskundžiama LVAT 2017-11-29 nutartimi adm. byloje Nr. eA-1313-4382/2017, kuria Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas. Nustatyta, kad Pareiškėjo 2019-05-17 prašymo atleisti nuo palūkanų mokėjimo metu Pareiškėjas buvo skolingas 534,72 Eur padidintų palūkanų.

Iš Inspekcijos sprendimo matyti, kad jame Inspekcija detalčiai pasisakė dėl MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje 2–4 punktuose numatytų atleidimo nuo delspinigių, baudų, palūkanų mokėjimo pagrindų, laikydamosi pozicijos, kad nėra pagrindo Pareiškėjo atleisti nuo padidintų bei toliau skaičiuojamų palūkanų pagal mokestinės paskolos sutartį mokėjimo. Įvertinusi Inspekcijos sprendimo motyvus, Komisija laikosi pozicijos, kad mokesčių administratorius visapusiškai įvertino su galimu atleidimu nuo padidintų palūkanų mokėjimo susijusias aplinkybes, todėl, Komisijos nuomone, keisti Inspekcijos sprendimą nėra pagrindo.

„Dėl MAĮ Nr. IX-2112 2, 38, 68, 87, 100, 132, 139, 140 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 40^l straipsniu įstatymo (2018-06-28 Nr. XIII-1329)“ 11 straipsnio „Atleidimas nuo delspinigių už nesumokėtus mokesčius“ nuostatų taikymo. Įvertinus Pareiškėjo 2019-08-19 skundo papildymo motyvus, konstatuotina, kad Inspekcija pagrįstai nurodė, jog Pareiškėjo atžvilgiu nurodytos teisės normos netaikytinos. Pagal nurodyto įstatymo 11 straipsnio 3 dalies nuostatas, įsigaliojusias nuo 2019-01-01, mokesčių mokėtojai, deklaravę, tačiau nesumokėję MAĮ 13 straipsnyje nurodytų mokesčių ir turintys mokesčių už mokestinį laikotarpį, pasibaigusį ne vėliau kaip 2018-12-31, apskaičiuotą *delspinigių* nepriemoką, atleidžiami nuo visos arba likusios dalies apskaičiuotų, tačiau nesumokėtų arba neišieškotų *delspinigių* sumos. Šios nuostatos yra taikytinos tik tais atvejais, kai mokesčių mokėtojai yra savanoriškai deklaravę mokėtinus mokesčius už konkretų įstatyme nustatytą laikotarpį. Komisija sutinka su Inspekcijos vertinimu, kad Pareiškėjas negali būti laikomas mokesčių mokėtoju, kuriam galėtų būti taikomos aptarto įstatymo nuostatos, nes, jo mokestiniai pažeidimai buvo konstatuoti mokesčių administratoriui jo atžvilgiu atlikus kontrolės veiksmus (mokestinį patikrinimą) ir galutinis procesinis sprendimas dėl nepriemokos yra priimtas 2017-11-29 nutartimi adm. byloje Nr. eA-1313-4382/2017, be to, Inspekcijai pateikto prašymo dalykas yra pagal mokestinės paskolos sutartį apskaičiuotos padidintos palūkanos, o ne aptartame norminiame akte numatyti delspinigiai, kurie būtų apskaičiuoti nuo mokesčių mokėtojo po 2019-01-01 deklaruotų mokėtinų sumų.

Dėl kaltės nebuvimo, nenugalimos jėgos aplinkybių, mokesčių administratoriaus suteiktos konsultacijos. Pareiškėjas, pasisakydamas dėl šių atleidimo nuo delspinigių, baudų, palūkanų mokėjimo pagrindų, nurodo aplinkybes dėl galimos mokesčių administratoriaus konsultacijos, jo atžvilgiu atliktų kontrolės veiksmų, Pareiškėjo veiksmų vertinimo, tai yra su Pareiškėjo apmokestinimu susijusių aplinkybių. Komisijos vertinimu, atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas įmokas turėjo mokėti pagal 2018-07-10 mokestinės paskolos sutartį (kurioje buvo aptartos įmokų mokėjimo sąlygos, terminai), o padidintos palūkanos skaičiuojamos tuo atveju, kai nesumokamos įmokos (ar jų dalis) pagal mokestinės paskolos sutartį, todėl Pareiškėjo skunde nurodomos aplinkybės dėl Pareiškėjo apmokestinimo (dėl kurio ginčas baigėsi 2017 m. lapkričio mėnesį), negali būti vertinamos kaip turėjusios įtakos netinkamam mokestinės paskolos vykdymui ir galimam Pareiškėjo atleidimui nuo palūkanų mokėjimo. Paminėtina, kad remiantis MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkto bei 141 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatomis, mokesčių mokėtojas atleidžiamas nuo delspinigių, jei įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo. Pareiškėjas nepateikė pagrįstų įrodymų, kuriais remiantis būtų galima teigti, kad jis nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo (netinkamo mokestinės paskolos vykdymo), nenurodė argumentų, laikytinų Pareiškėjo kaltę paneigiančiomis aplinkybėmis, nes už tinkamą mokesčių sumokėjimą pirmiausia yra atsakingas pats mokesčių mokėtojas. Pabrėžtina, kad Pareiškėjas privalo žinoti (išsiaiškinti) savo su mokesčių mokėjimu susijusias pareigas ir jas tinkamai vykdyti. Pagal MAĮ 40 straipsnio nuostatas mokesčių mokėtojo pareiga yra teisingai apskaičiuoti mokesčius ir laiku bei tiksliai įvykdyti mokestines prievoles. Už tinkamą prievolių vykdymą atsakingas tik mokesčių mokėtojas, o delspinigių (palūkanų) skaičiavimas siejamas su mokesčių mokėtojo netinkamu elgesiu mokant mokesčius (vykdant įsipareigojimus pagal mokestinės paskolos sutartį). Todėl, Komisijos vertinimu, Inspekcija pagrįstai pripažino, kad nėra pagrindo atleisti Pareiškėją nuo palūkanų mokėjimo dėl jo kaltės nebuvimo.

Komisijos vertinimu, Pareiškėjas nenurodė aplinkybių, nepateikė jokių objektyvių duomenų ar įrodymų, leidžiančių daryti išvadą, jog jis neturėjo galimybės vykdyti mokestinės paskolos sutartyje nustatytų įpareigojimų dėl aplinkybių, nepriklausančių nuo jo valios, ar jie buvo pažeisti dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo, mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu suteiktos klaidingos konsultacijos. Todėl Komisijos vertinimu, Inspekcija pagrįstai įvertino, jog nėra pagrindo atleisti Pareiškėją nuo palūkanų mokėjimo, remiantis MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punkto nuostatomis.

Dėl sunkios socialinės / ekonominės padėties. MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatyta, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, kai delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu

ir (ar socialiniu) požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio Įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą, tai yra fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, invalidas, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama. Iš LVAT praktikos, aiškinančios atleidimo nuo delspinigių mokėjimo dėl sunkios mokesčių mokėtojo ekonominės–socialinės padėties taikymą (LVAT 2011-01-31 nutartis adm. byloje Nr. A-556-254/2011; 2011-04-18 nutartis adm. byloje Nr. A-556-221/2011, 2011-12-01 nutartis adm. byloje Nr. A-442-2900/2011, 2010-06-07 nutartis adm. byloje Nr. A442-807/2010), matyti, kad laikomasi nuoseklios pozicijos, jog pats mokesčių mokėtojo socialinis statusas (pensininkas, neįgalus asmuo, bedarbis) nesudaro pagrindo konstatuoti sunkią mokesčių mokėtojo padėtį; papildomai turi būti vertinama mokesčių mokėtojo turto, pajamų sudėtis ir tai, ar pajamos / turtas leidžia mokesčių mokėtojui įvykdyti mokestines prievolės. Paminėtina ir tai, jog laikomasi pozicijos, kad įstatymo nuostatos negali būti taikomos vien tik formaliai, atsižvelgiant į mokesčių mokėtojo priklausymą tam tikrai socialinei grupei, kuriai valstybė paprastai teikia paramą. Asmuo, net ir priklausydamas atitinkamai socialinei grupei, gali turėti nemažai turto ir finansinių lėšų, o tokiu atveju jo atleidimas nuo delspinigių mokėjimo jau negalėtų būti pateisinamas ekonominiu ar socialiniu požiūriu.

Iš Pareiškėjo 2019-04-28 pateiktoje *Fizinių asmenų anketoje*, Inspekcijos Nepriemokų departamento mokestinių paskolų sutarčių administravimo skyriaus 2019-06-17 išvadoje, taip pat Registro centro pažymose esančių duomenų nustatyta, kad Pareiškėjas turi nekilnojamojo turto, 2019 metais yra gavęs 1 564,26 Eur pensijos pajamas, 2018 metais gavęs apie 45 000 Eur nekilnojamojo turto pardavimo pajamas (nurodo, kad 5 400 Eur gražinta kreditoriui, kitos pajamos padovanotos vaikams), taip pat yra gavęs pajamų ir kitais mokestiniais laikotarpiais. Pareiškėjas valdo nekilnojamąjį turtą: 1) statiniai ir 0,0629 ha bendro ploto žemės sklypas, vidutinė rinkos vertė – 3 331 Eur, esantys (duomenys neskelbtini); 2) 293,81 kv. m. bendro ploto gyvenamasis namas vidutinė rinkos vertė – 23 343 Eur; 325,98 kv. m. bendro ploto gyvenamasis namas, vidutinė rinkos vertė – 36 000 Eur, esantys (duomenys neskelbtini), 3) 1.8261 ha bendro ploto žemės sklypas, vidutinė rinkos vertė – 6 068 Eur, esantis (duomenys neskelbtini), Pareiškėjo vardu įregistruota AUDI A6 AVANT 2002 m. gamybos transporto priemonė. Dėl savo sveikatos būklės Pareiškėjas skunde mini Šeškinės poliklinikos 2018-04-19 medicinos dokumento išrašą. Komisija atkreipia dėmesį, jog dėl šio išrašo ji yra pasisakiusi savo 2018-08-10 sprendime Nr. S-132 (7-100/2018), įvertindama jį kaip dokumentą, liudijantį, kad Pareiškėjas po 2010 metais persirgtos ligos turi liekamųjų išrašė nurodytų reiškinį; Pareiškėjas yra konsultuotas specialisto ir poliklinikoje yra atliekamas Pareiškėjui reikalingas reabilitacinis gydymas (pateiktas Fizinės medicinos ir ambulatorinės medicininės reabilitacijos skyriuje nesigydančio paciento lapas su skirtomis konkrečiomis procedūromis). Išrašė yra nurodyta, kad Pareiškėją ketinama siųsti į *NDNT*. Tačiau naujų ar papildomų dokumentų dėl sveikatos būklės Pareiškėjas Inspekcijai nėra pateikęs.

Todėl, įvertinus tai, kad Pareiškėjas nepateikė jokių papildomų duomenų dėl savo sveikatos būklės, taip pat atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes dėl Pareiškėjo gautų pajamų, Pareiškėjo turimą nekilnojamąjį turtą, konstatuotina, kad Pareiškėjo ekonominė ir socialinė padėtis negali būti pripažinta sunkia, vertinant ją MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punkte ir 113 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtintų normų aspektu, todėl Inspekcija pagrįstai netenkino Pareiškėjo prašymo atleisti jį nuo palūkanų mokėjimo šiuo pagrindu. Tokios išvados darytinos atsižvelgiant į tai, jog, nors Pareiškėjas ir yra pensininkas, gaunantis pensijos pajamas, tačiau ankstesniais mokestiniais laikotarpiais (2018 metais) Pareiškėjas yra gavęs 45 000 Eur nekilnojamojo turto pardavimo pajamas ir žinodamas apie jam nustatytas mokestines prievolės (2017 m. lapkričio mėnesį baigėsi mokestinis ginčas), nurodytų lėšų nenaudojo savo mokestinėms prievolėms padengti, dalį lėšų panaudodamas skolai gražinti, o kitą dalį padovanojo vaikams. Taip pat Pareiškėjas valdo nekilnojamąjį turtą, kuris yra realus šaltinis mokestinėms nepriemokoms padengti. Atsižvelgdama į tai, Komisija laikosi pozicijos, kad Pareiškėjas nepagrindė aplinkybių, kad jo socialinė / ekonominė padėtis yra sunki, todėl Inspekcijos pozicija,

kad nėra pagrindo atleisti Pareiškėją nuo palūkanų mokėjimo dėl sunkios ekonominės – socialinės padėties pripažintina pagrįsta.

Dėl protingumo, teisingumo principo taikymo. LVAT yra suformuota atleidimo nuo delspinigių / baudų mokėjimo praktika, kurioje teismas nesiremia vien tik MAĮ įtvirtintomis teisės normomis, tačiau remiasi protingumo / teisingumo kriterijais (pavyzdžiui, LVAT 2014-06-25 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1375/2014), mažindamas ekonominių sankcijų dydį, įvertinant teismų praktikos reikšmingomis pripažintas aplinkybes: mokesčių mokėtojo amžių, asmenines savybes, elgesį kontrolės veiksmų atlikimo metu, siekį įvykdyti mokestines prievoles. Nors skunde Pareiškėjas mini protingumo / teisingumo principus, tačiau turėdamas pareigą įrodyti atleidimo nuo delspinigių, baudų, palūkanų mokėjimo pagrindus, nepagrindžia ir nenurodo aplinkybių, dėl kurių jis galėtų būti atleistas nuo palūkanų mokėjimo dėl šių, LVAT suformuotų, pagrindų. Todėl Komisija laikosi pozicijos, kad ginčo atveju nėra pagrindo pripažinti, kad Pareiškėjas gali būti atleistas nuo palūkanų mokėjimo vadovaujantis protingumo, teisingumo principais.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 100 straipsnio 2 dalimi ir 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

1. Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2019-06-12 sprendimą Nr.(21.222)500-85 ir neatleisti Pareiškėjo nuo 534,72 Eur padidintų delspinigių bei toliau skaičiuojamų palūkanų mokėjimo pagal 2018-07-10 mokesstinės paskolos sutartį Nr. (23.24-08)327-6447 mokėjimo.

2. Pareiškėjo skundo dalį, kuria prašoma atleisti nuo delspinigių ir (ar) baudų mokėjimo, palikti nenagrinėtą.

Pagal MAĮ 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokesstinį ginčą (arba mokesstinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Edita Galiauskaitė

Komisijos narys

Evaldas Raistenskis

Komisijos narė

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė